

Pre koho je určená táto príručka?

Je napísaná pre všetkých žiakov a študentov, ktorí sa chystajú prezentovať výsledky svojich prírodovedeckých projektov. Bola vytvorená špeciálne pre žiakov, ktorí sa zúčastnia na konferencii projektu Chain Reaction.

www.chreact.umb.sk

Ukáž,
čo vieš!

PRÍRUČKA
PRE MLADÝCH
PRÍRODOVEDCOV

**AKO PREZENTOVAŤ
SVOJ PROJEKT**

Obsah postera

NEpíšte poster ako dlhú esej.

ROZDELTE poster do sekcií. Zahrňte do obsahu grafy, obrázky, fotografie, ilustrácie a označte ich popismi.

NEOČAKÁVAJTE, že každý stráví čítaním vášho posteru dlhý čas.

ROBTE všetko jednoducho. Váš poster musí vysvetliť:

- 1) skúmaný problém,
- 2) ako vaša práca prispieva k riešeniu tohto problému,
- 3) čo ste robili,
- 4) čo ste zistili,
- 5) vaše závery.

Buďte struční a vecní.

NEzabudnite uviesť poďakovanie a použitú literatúru.

Posterová prezentácia

NEnechávajte všetko na poslednú minútu.

ZAVESTE svoj poster včas.

NEstojte priamo pred posterom, ani nechodte príliš blízko k nemu.

SKÚSTE stáť blízko, ale na boku, aby ľudia prechádzajúci okolo mohli vidieť a aby ste neblokovali pohľad ľudí, ktorí si váš poster prezerajú.

NEproste ľudí, aby prišli k vám a pozreli si váš poster.

DAJTE im voľnosť.

NEvytraťte sa.

OSTAŇTE pri svojom posterí.

NEzabudnite na iné materiály.

PRINESTE výrobky, modely, počítač s videom a pod.

Predslov

Milý mladý prírodovedec!

Dúfame, že sa Ti páčila práca, ktorú si robil v rámci projektu *Chain Reaction* (Reťazová reakcia) a tešíš sa, že budeš môcť o nej porozprávať aj iným ľuďom.

My sa tešíme na Tvoju prezentáciu a Tvoj poster a dúfame, že Ti táto príručka pomôže pri ich príprave.

Veľa šťastia a dobrú zábavu Ti želá

tím projektu Chain Reaction

Táto príručka je určená každému, kto ide prezentovať výsledky svojho prírodovedeckého projektu niekomu, kto môže, ale nemusí, mať veľké vedomosti z prírodných vied. Naučíte sa, ako si pripraviť prezentáciu a vytvoriť poster o svojej práci. Príručka bola vytvorená s pomocou žiakov a študentov, ako ste aj vy.

Kľúčová rada je začať plánovať svoju prezentáciu s dostatočným časovým predstihom. Mohli by ste urobiť prezentáciu aj vo veľmi krátkom čase, ale nebola by taká úspešná. Ak sa chystáte vystúpiť na konferencii projektu Chain Reaction, mali by ste myslieť na plánovanie a nacvičovanie vašej prezentácie apoň tri týždne pred konferenciou. Aj v prípade, že budete prezentovať len pred vašou triedou, tiež potrebujete plánovať a nacvičovať.

Pozrite sa na profesionálov

Môže vám pomôcť, ak si pozriete, ako to robia profesionálni vedci. Môžete dokonca použiť časť tejto príručky venovanú hodnoteniu a vedca či vedkyňu obodovať!

Ak chcete mať vašu prezentáciu pripravenú načas, pomôže vám urobiť si zoznam vecí, čo treba urobiť. Teda napísať si termíny a úlohy pre seba a členov svojho tímu. Dohodnite sa spoločne na termínoch a vyznačte ich v tabuľke na nasledujúcej strane.

ÁNO a NIE pri posterovej prezentácii

Keď hovoríme o štýle postera, berieme do úvahy formát, farebnosť, príťažlivosť, čitateľnosť, zrozumiteľnosť. Venujte všetkým týmto faktorom čas a pozornosť, aby ste vytvorili dobrý poster.

Vzhľad a formát posteru

NEroberte poster na pár veľkých papierov. Ťažko sa prenášajú a nie sú vhodné na robenie zmien v poslednej chvíli.

UROBTE váš poster v podobe väčšieho počtu oddelených sekcií približne rovnakej veľkosti. Priložte každý kus na farebný podklad s trochu väčšími rozmermi. Tak dostane každý diel pekný rámik a budete môcť poskladať poster, ktorý sa bude dať ľahko prenášať a vystavovať na rôznych plochách.

NEpíšte veľmi dlhý názov. **NE**píšte ho príliš veľkým ani príliš malým písmom.

NAPIŠTE krátky a výstižný názov. **UROBTE** názov dostatočne veľký, aby sa dal prečítať zo vzdialenosti 8 – 15 metrov.

NEnechajte ľudí hádať, kto poster robil. **UVEĎTE** mená všetkých, ktorí sa na práci podieľali.

NEpoužívajte fonty písma malej veľkosti – nikdy nepoužívajte 10- alebo 12-bodové písmo.

POUŽÍVAJTE písmo takej veľkosti, aby sa dalo čítať zo vzdialenosti približne 1 m. Menšie písmo (14-bodové) sa hodí len do kvalitne vytlačených obrázkov a pod. Pre text je najvhodnejšie **písmo veľkosti 20 bodov**. Nemáte dost miesta pre váš text? Skráťte ho!

NEvyberajte si font, ktorý sa ťažko číta.

NEstriedajte príliš veľkosť a typ písma.

POUŽITE tlačiareň s vysokou kvalitou tlače na vytlačenie postera.

NAVRHNITE váš poster tak, ako keby ste vytvárali stránku v časopise alebo novinách. Snažte sa, aby vyzeral konzistentne, jasne a čitateľne.

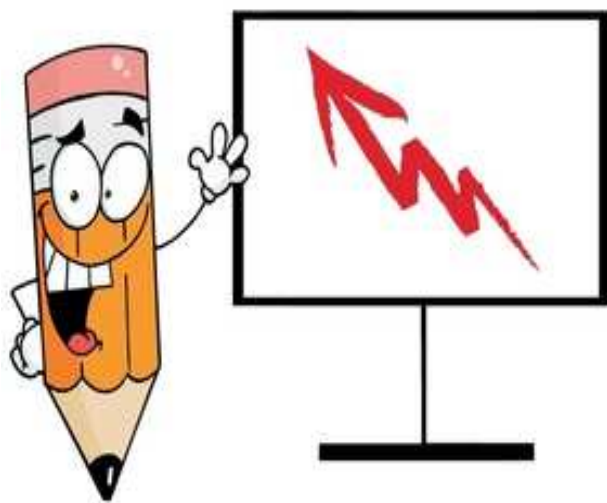
NEnechajte čitateľa skákať z jednej strany na druhú, aby si mohol prečítať vašu prezentáciu.

UMIESTNITE časti posteru v logickom poradí.

Iné spôsoby prezentovania výsledkov projektov

Poznáte nejaké ďalšie spôsoby, ako možno ukázať váš projekt publiku?

Ďalší spôsob, ktorým vedci často prezentujú svoj prácu, je posterová prezentácia. K nej je potrebné vyhotoviť kvalitný poster, v ktorom budú zobrazené detaily o vašom projekte a vaše závery a zistenia. Budete tiež musieť byť pripravení na odpovedanie otázok počas prezentácie posterov na konferencii.

Obsah

Kým začneme

Prezentovanie na konferencii	1
Pracujeme ako tím	2
Prekonávanie stresu	4

Príprava prezentácie

Skúmanie	6
Plánovanie	7
Vizualizácia	9
Písanie	10
Nácvik	12

Prezentovanie

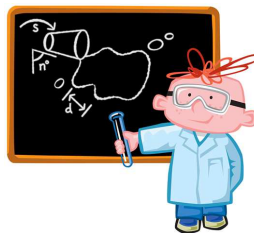
Deň D	13
Ako mi to šlo?	14

Iné spôsoby prezentovania výsledkov	15
-------------------------------------	----

Treba urobiť

Úloha	Kedy začneme?	Kedy skončíme?
Skúmanie		
Plánovanie		
Vizualizácia		
Písanie		
Nácvik		

Prezentovanie na konferencii

Vedci chodia na konferencie, aby sa stretli s inými vedcami a porozprávali sa s nimi o svojej práci a o práci iných. Prezentujú svoje najnovšie výsledky a učia sa o tom, na čom pracovali iní vedci. Národná aj medzinárodná konferencia *Ukáž, čo vieš!* (*Express Yourself*) projektu *Chain Reaction* sú presne ako naozajstné vedecké konferencie, ale všetci prezentujúci budú študenti zo škôl – VY!!

Príprava

1. O čom budete hovoriť

Na konferencii budete prezentovať výsledky svojho projektu, ktorý ste robili (alebo stále ešte robíte) v škole. Nech si vyberiete ktorúkoľvek tému, keď ju budete prezentovať na konferencii, vy budete experti na túto tému, pretože nik iný nerobil zvolený projekt rovnakým spôsobom ako vy.

2. Dajte organizátorom konferencie vedieť, čo budete prezentovať

Pošlite názov prezentácie organizátorom konferencie, aby ju mohli zahrnúť do programu. Skúste vymyslieť zaujímavý názov, ktorý by pritiahol pozornosť publika.

3. Pripravte si prezentáciu

Pozri strany 6 – 12.

4. Zistite si viac o konferencii a o tom, kto na nej bude

Ako mi to išlo?

Keď ukončíte vašu prezentáciu, venujte chvíľku času rozmyšľaniu o tom, ako vám to šlo. Použite hodnotiaci dotazník, ktorý vám pomôže usporiadať vaše myšlienky.

Názov prezentácie

Prezentujúci

Docielil som, čo som chcel?

Body 1 – 5; 1 = vôbec, 5 = úplne

Upútal som pozornosť publika?

Udržal som záujem publika?

Odovzdal som myšlienky, ktoré som chcel?

Bol som dobrým prezentujúcim?

Body 1 – 5; 1 = vôbec, 5 = úplne

Myslel som na publikum?

Veril som si?

Vystupoval som nadšene?

Čo sa mi vydarilo?

Ako by som sa mohol zlepšiť?

Deň D: Kontrolné otázky

Aby všetko išlo hladko

Každý v tíme...	✓
vie, čo má priniesť	
vie, čo má robiť	
vie, kde byť a kedy	

Vedúci tímu...	✓
má kópiu celého textu (pre každý prípad)	
má premyslené, čo robiť, ak niekto ochorie	

Príprava...	✓
buďte tam včas – nech sa zžijete so sálou	
skontrolujte techniku, o ktorú ste žiadali, či je tam a či funguje	
uvoľnite sa – znovu si prečítajte časť o prekonávaní trémy, ak je to nutné	

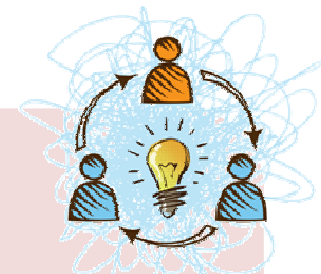
Po vystúpení...	✓
poučte sa zo svojho vystúpenia – vyplňte hodnotiaci dotazník	

Pracujeme ako tím

Ak je to po prvýkrát, čo idete prezentovať pred verejnosťou, bude pre vás určite jednoduchšie, že budete vystupovať ako skupina.

Skupina často prichádza s viac a rozličnými nápadmi ako jedna osoba. Navyše, je tu viac ľudí, ktorí si môžu prácu rozdeliť medzi seba.

Ak pracujete v skupine, musíte pracovať ako tím. V každom kolektívnom športe, ako je napr. futbal, sa dosahujú lepšie výsledky, ak športovci hrajú ako tím, a nie ako skupina jednotlivcov.

Tipy študentov

Práca v tíme znamená:

- uistenie sa, že každý rozumie a súhlasí s tým, čo bude robiť,
- pridelenie úlohy každému – najlepšie takej, ktorú chce robiť (nechať ľudí využiť ich silné stránky),
- počúvanie nápadov každého člena tímu,
- rozprávanie sa jeden s druhým a pomáhajúce si navzájom,
- výber vedúceho – toho, kto sa bude starať, aby veci boli urobené načas a zorganizuje stretnutia.

Kedy je prezentácia úspešná

Predstav si, že si členom skupiny, ktorá vystupuje na konferencii. Chceš, aby vaše vystúpenie bolo úspešné. Aký efekt chceš dosiahnuť u publika?

- A. Dosiahnuť, aby dávali pozor?
- B. Zaujať ich?
- C. Naučiť ich niečo?

Ak si odpovedal “áno” na A, B a C – gratulujeme! To je presne to, čo znamená úspešné vystúpenie na konferencii.

V angličtine je jednoduchý spôsob, ako si to pamätať – **A I M (cieľ)**.

A – Attention (pozornosť). Prvá dôležitá vec je získanie pozornosti publika. Nemôžeš ľudí nič naučiť, keď ťa nepočúvajú.

I – Interest (záujem). Druhá dôležitá vec je publikum zaujať. Ľudia, ktorí sa o tému zaujímajú, sa naučia viac.

M – Message (hlavná myšlienka). Tretí faktor úspešného vystúpenia na konferencii je myšlienka, ktorú chceš ostatným odovzdať. To je najdôležitejšia vec.

Tieto tri veci sú “kritériá vášho úspechu”.

Čo chcem dosiahnuť?

Čo by si sa mal pýtať sám seba?

- Zameriavam sa na môj “AIM” (kritériá úspechu)?
- Akú myšlienku som si zvolil?
- Aké informácie potrebujem?
- Aký je môj plán?
- Dodržiavam časový harmonogram?
- Aký úspešný/á som bol/a?
- Ako sa môžem zlepšiť?

Krok 5: Nácvič

Vaše vystúpenie sa môžete naučiť tak, že si ho budete precvičovať s vašim textom a opornými kartičkami.

Skúste si zapamätať hlavné body, ktoré chcete povedať, ale nie presné slová. Slová by mali plynúť jednoducho a môžu byť trochu iné zakaždým, keď vystúpenie nacvičujete, ale toto zachováva ich znenie prirodzeným.

Keď sa cítite byť pripravení, skúste predniesť vaše vystúpenie pred publikom:

- pred priateľom alebo učiteľom,
- pred vašou triedou, alebo pred mladšími žiakmi,
- pred vami samotnými – nahrajte si vaše vystúpenie, aby ste počuli a videli, ako to znie a vyzera.

Opýtajte sa publika:

- Upútalo vystúpenie vašu pozornosť?
- Udržalo váš záujem?
- Porozumeli ste myšlienkam, ktoré sme chceli odovzdať?

ATTENTION
INEREST
MESSAGES

Teraz, keď už máte vaše vystúpenie nacvičené, zamerajte sa na samotnú konferenciu. Skúste byť dobrým prezentujúcim.

Dobrý prezentujúci:

- Myslí na **PUBLIKUM**. Nečítajte z papiera. **MUSÍTE** sa hlavne pozerieť na publikum. Skúste sa text naučiť.
- **DÔVERUJE SI**. Trikrát sa hlboko nadýchnite pred tým, ako začnete a nezabudnite sa usmievať. Uvoľnite sa a vychutnávajte si to a publikum to bude robiť tiež. Ak sa pomýlite, ani si to pravdepodobne nevšimnú – len pokračujte. Pamätajte si – ste dobre pripravení – máte plán!
- **JE NADŠENÝ**. Nadšenie je 75 % prezentácie – je to najdôležitejšia vec. Ak prezentujúceho nezaujímá prezentovaná téma, prečo by mala zaujímať publikum? Ak ste nadšení, publikum sa naozaj nebude starať, ak urobíte nejakú hlúpu chybu.

Skončili ste s písaním vášho textu a ste s ním všetci spokojní. Teraz ho už len stačí prečítať na konferencii? **NIE** – pretože, aby ste udržali záujem publika, musíte sa pri hovorení na publikum pozerieť.

Namiesto celého napísaného textu používajú prezentujúci často len oporné kartičky s dôležitými slovami. Tie pomáhajú, ak zabudnete, čo ste chceli povedať, resp. čo nasleduje ďalej. Zároveň sa väčšinu času môžete pozerieť na publikum. Zvýraznené body v počítačovej prezentácii plnia tú istú funkciu.

Ako si pripraviť oporné kartičky

Veďte si kartičky z tvrdšieho papiera alebo čisté pohľadnice – držia sa v ruke ľahšie ako kusy papiera. Budete potrebovať urobiť:

1 kartičku pre začiatočnú časť

1 kartičku pre každú sekciu strednej časti

1 kartičku pre záverečnú časť

- Na každú kartičku napíšete niekoľko prvých slov každého odseku vášho textu. Pridajte ďalšie dôležité body. Píšte veľkými písmenami, aby ste text dokázali ľahko čítať.
- Vyznačte miesta, kde budete používať AVP a každé miesto, kde sa jeden rečník strieda s iným.
- Usporiadajte kartičky do poradia. Potom ich očísľujte pre prípad, že by sa pomiešali.
- Urobte kópiu pre každého člena tímu.

Prekonávanie trémy

Prenasleduje ťa predstava, že budeš vystupovať pred verejnosťou? Neboj sa, každý je pred vystúpením nervózny. Pravda je taká, že trošku nervozity ti môže pomôcť zlepšiť vystúpenie.

Tu je návod, ako prestať byť príliš nervózny – skús porozmýšľať, čo ťa trápi. Teraz s tým môžeš niečo urobiť.

Pozri sa, či by nepomohlo toto:

1. Nikdy doteraz som pred verejnosťou nehovoril – čo poviem?

Nestrachuj sa. V tejto príručke nájdeš viacero tipov, ktoré ti pomôžu.

2. Bojím sa, že zrazu zabudnem, čo mám ďalej hovoriť.

Netreba sa báť, ak si pripravený a ostaneš pokojný. Aj tí najskúsenejší rečníci sa môžu občas zapotiť! Existujú pamäťové pomôcky, ktoré ti môžu pomôcť rýchlo pokračovať. Pozri si stránku: www.bbc.co.uk/skillswise/topic/memory-aids

3. Čo keď dostanem otázku, na ktorú nebudem vedieť odpovedať?

Neskúšaj si vymýšľať... Bud' úprimný a povedz: "Neviem".

4. Publikum môže vedieť o danej téme viac ako ja.

Budeš vedieť viac o svojej téme ako publikum. Ak je v publiku niekto, o kom si myslíš, že vie viac, a niekto ti dá "základnú" otázku, povedz: "Je tu niekto, kto by chcel na toto odpovedať?"

5. Nechcem vyzerat' hlúpo.

Pamätaj si, že publikum je na tvojej strane a chce si vychutnať tvoje vystúpenie

Musíš veriť, že to bude dobré, a bude to dobré.

Atléti používajú trik – predstavujú si svoj pokus počas súťaže. Volá sa to "mentálne cvičenie" alebo "vizualizácia". Skús to:

Mysli na výsledok, ktorý chceš dosiahnuť. Nakresli si ho v svojej myslí.

Predstav si, ako vychádzaš sa pódium. Hovoríš jasne, výstižne, s nadšením. Nakoniec počuješ potlesk publika...

Krok 4: Písanie

Je čas pretaviť poznámky, ktoré ste si urobili vo vašom pláne, do viet a odsekov. Najťažšie je, ako zrozumiteľne vysvetliť vedecké poznatky vo vašej téme alebo experimente.

Tu sú tri základné pravidlá:

Pravidlo 1 – Jednoduchosť – predpokladajte, že vaše publikum nevie nič o danej téme.

Pravidlo 2 – Urobte neznáme známym (veľa ľudí nevie, aký je atóm, ale budú rozumieť, ak poviete, že je ako golfová loptička).

Pravidlo 3 – vysvetlite všetky vedecké slová, ktoré používate.

Písanie môže trvať dlhý čas, preto je jednoduchšie, ak každý člen tímu napíše inú časť. Potom to môžete dať dokopy a urobiť zmeny, s ktorými budú všetci súhlasiť. Ak vynecháte medzery medzi všetkými riadkami textu, bude jednoduchšie robiť zmeny.

Pravdepodobne zistíte, že budete potrebovať niekoľko pokusov, aby ste napísali text, s ktorým budete úplne spokojní. Dobrý spôsob, ako to otestovať, je prečítať si to celé nahlas a budete vidieť, či to dáva zmysel.

Krok 3: Vizualizácia

Čo chceme dosiahnuť

Úspešné vystúpenie si vyžaduje udržanie záujmu publika. Aby ste to dokázali, potrebujete „rôznosť“. Uprednostnili by ste počúvanie 10-minútového rozprávania alebo by ste sa radšej pozerali aj na obrázky alebo demonštrácie?

Publikum lepšie vníma niečo, čo vidí. Obrázky, ukážky, demonštrácie, snímky atď. poznáme ako audiovizuálnu podporu (AVP) ústnej prezentácie.

Vo vašom pláne si vyznačte časti, v ktorých by vám AVP mohla pomôcť:

Chcete...	Čo tak skúsiť...
...opísať náročnú tému?	... nakresliť jednoduchý diagram, urobiť model
...ukázať vzťahy vo vašich výsledkoch?	... zostrojiť graf, diagram alebo tabuľku výsledkov
...ukázať, ako prebieha nejaký experiment?	...urobiť demonštráciu* alebo ukázať video? ...zapojiť publikum do robenia experimentu

*prekonzultujte možné bezpečnostné riziká každého experimentu s vaším učiteľom

Počítače a prezentácie

S využitím softvéru ako napr. PowerPoint môžete pridať fotografie, hudbu alebo video do vašich textov.

Niekedy je snaha používať v multimediálnych prezentáciách veľa farieb a rôznych efektov. **Nerobte to**. Publikum by to rozptyľovalo. **Dobrý dizajn je jednoduchý dizajn**. Napríklad, vyzerá to lepšie, ak zachováte ten istý základný podklad v každej snímke. Uistite sa, že budete schopní prezentovať vašu prácu, aj keby sa počítač pokazil – majte poruke vytlačené snímky vašej prezentácie a použite ich, ak to bude treba.

Dodržiavate časový plán?
Skontrolujte si tabuľku s úlohami a termínmi.

Krok 1: Skúmanie

Aké informácie potrebujeme

Aby ste si mohli pripraviť dobrú prezentáciu, potrebujete zistiť veľa o zvolenej téme. Keď budete o nej niečo čítať a robiť si poznámky, budete jej postupne viac a viac rozumieť. Potom sa vám bude zdať jednoduchšie vysvetľovať ju iným ľuďom.

Rozhodnite sa, aké zdroje informácií použijete, napríklad internet, noviny, časopisy, alebo napíšete nejakým spoločnostiam žiadosť o informácie, email nejakému expertovi, či navrhnete dotazník, ktorým zistíte názory ľudí a pod. Rozdeľte si úlohy medzi členmi vášho tímu a robte si poznámky, ako postupujete.

Keď robíte experiment, už poznáte vašu tému. Ale budete potrebovať urobiť tú tému zaujímavou pre iných ľudí. Jeden zo spôsobov je poukázať na dôležitosť experimentu v reálnom svete. Môžete sa rozhodnúť, že užitočné bude demonštrovať experiment aj ako súčasť vašej prezentácie.

Vyberte hlavné myšlienky

Mali by ste vtesnať všetko, čo viete o danej téme, do 5 alebo 10 minút alebo vybrať len 3 či 4 najdôležitejšie veci, o ktorých budete hovoriť.

Radšej vyberajte, ako by ste sa mali snažiť povedať všetko. Ľudia si obyčajne pamätajú len niekoľko vecí z prednášky, takže je lepšie vybrať 3 alebo 4 najdôležitejšie myšlienky a dobre ich vysvetliť. Ďalšie informácie, ku ktorým ste dospeli, sa vám môžu hodiť pri odpovedaní na otázky. Žiadne výsledky nevyjdú nazmar!

Urobte si zoznam informácií, ktoré ste zozbierali, a rozhodnite, či sú "veľmi dôležité", "dosť dôležité" alebo "nie veľmi dôležité" a vyberte časti vašej prezentácie z kategórie "veľmi dôležité".

Krok 2: Plán

Aký je náš plán

Aj v prípade, že ste už niekedy predtým vystupovali na konferencii, je užitočné urobiť si vhodný plán. V pláne bude vyznačené, čo idete povedať a v akom poradí to budete hovoriť. Je jednoduchšie rozdeliť si prácu v tíme, ak máte urobený takýto plán. A ak tento plán dodržíte, vaše vystúpenie má skôr šancu byť úspešné.

Vystúpenie na konferencii je ako príbeh s tromi časťami – začiatok, stred a koniec. Takže aj váš plán by mal mať takéto tri časti. Urobte si každú na osobitnú stranu.

- **Povedzte publiku, čo mu idete povedať.**
- **Povedzte mu to.**
- **Potom mu povedzte, čo ste mu povedali.**

Plán pre začiatok

Povedzte im, čo im idete povedať

(časovanie: asi 1 minúta pre 10-minútovú prezentáciu)

- Najskôr povedzte publiku, kto ste, odkiaľ ste a názov vašej prezentácie (ak vás už nepredstavil niekto iný).
- Je dobré povedať pár vetami, o čom prezentácia je.
- Ako už od začiatku získate pozornosť publika? Mohli by ste sa opýtať nejakú otázku alebo povedať nejakú prekvapujúcu informáciu, ukázať zaujímavý objekt, obrázok alebo demonštráciu.

Plán pre stred

Povedzte im to

(časovanie: 3 – 8 minút pre 10-minútové vystúpenie)

- Ako môžete dosiahnuť, aby si publikum zapamätalo vaše vystúpenie?
- Pre každú časť môžete urobiť jej názov a ukázať ho publiku (alebo ho len povedzte). Skúste zvoliť to najlepšie poradie, aby ste tému dobre vystihli. Urobte si stručné poznámky o tom, čo má ísť v každej časti.

Plán pre koniec

Povedzte im, čo ste im povedali

(časovanie: 1 minúta z 10-minútového vystúpenia)

- Navrhňte, aký ďalší výskum by sa mohol urobiť v rámci vašej témy.
- Ak je to téma, ktorá sa bude v budúcnosti meniť, skúste predpovedať ako.

